

[Accueil](#)[Revenir à l'accueil](#)[Collection Mythologiae libri decem, Venise, Segno della Fontana, 1567](#)[Collection Mythologia, Venise, 1567 - Livre VIII](#)[Item Mythologia, Venise, 1567 - VIII, 09 : De Castore & Polluce](#)

Auteur(s) : Conti, Natale

Collection Mythologia, Venise, 1567 - Livre X

Ce document a pour résumé :

[Mythologia, Venise, 1567 - X \[106\] : De Castore & Polluce](#)

Collection Mythologia, Francfort, 1581 - Livre VIII

[Mythologia, Francfort, 1581 - VIII, 09 : De Castore & Polluce](#)

est une version augmentée de ce document

Collection Mythologie, Lyon, 1612 - Livre VIII

[Mythologie, Lyon, 1612 - VIII, 09 : De Castor & Pollux](#)

est une transformation de ce document

Collection Mythologie, Paris, 1627 - Livre VIII

[Mythologie, Paris, 1627 - VIII, 10 : De Castor & Pollux](#)

est une transformation de ce document

Informations sur la notice

Auteurs de la notice [Équipe Mythologia](#)

Mentions légales

- Fiche : Projet Mythologia (CRIMEL, URCA ; IUF) ; projet EMAN, Thalim (CNRS-ENS-Sorbonne Nouvelle). Licence Creative Commons Attribution - Partage à l'Identique 3.0 (CC BY-SA 3.0 FR)
- Images : Münchener Digitalisierungszentrum (MDZ).

Présentation du document

Publication Venise, Comin da Trino, 1567

Exemplaire Munich (Allemagne), Münchener Digitalisierungszentrum (MDZ) , Res/4

Ant. 50

Formatin-4

langue(s)

- Grec ancien
- Latin

Pagination 247r°-250r°

Des dieux, des monstres et des humains

Entités mythologiques et historiques

- [Castor](#)
- [Pollux](#)

Notice créée par [Équipe Mythologia](#) Notice créée le 30/04/2018 Dernière modification le 28/04/2023

fuertunt. Deinde cum Iafon ad aureum vellus eſſet nauigaturus, & ad eum confluertent vndique delecti iuuenes, inter ceteros acceſſit Caſtor & Pollux, vt ait in lib. 1. Apollon.

10

Impulit hic fortem Pollucem Aecolica Leda,
Caſtora & hinc eadem domitorem rurfus equorum
E Sparte, partu quondam quos edidit vno
Tyndari in xde viri.

Hi multa praeclara facinora in ea nauigatione ediderunt: nam cum ad Be- bryciorum, Amyciq; Neptuni filii litus appuliſſent, Pollux aduerſus Amy- cum, qui omnes Argonautas provocauerat, in pugnam prodiuit, eumq; in- terfecit. Amycus enim conſueuerat ita omnes peregrinos interimere, cum il- los cogeret ſecum pugnis decertare: atque tunc etiam ad Argonautem ac- cedens Amycus ita omnes ad pugnam inuitauit;

20

Discite pontiuagi nauis, quae diſcere oportet,
Nulli, Bebrycios portus qui intraueris, eſſe fas
Soluere, ni expertus ſit noſtrae robora dextrae
Quare agite o proceres praerantem robore cunctis
Mittite mi pugilem.

30

Theocritus autem exiſſe aquatum Pollucem ſcribit, & apud fontem Amycu inueniſſe, a quo coactus fuit pugnis decertare. Omnes tamen aſſentiuntur Amycum fuiſſe cum multis Bebrycibus a Polluce occiſum. Iidem poſt Col- chicam expeditionem in patriam reuerſi, cum Theſeus Helenam rapuiſſet, in Athenienſes ad recuperandam ſorore militauerunt, tum expugnata Aphid- na, captaque vrbe, & Helena recepta, omnibus Athenienſibus pepercerunt, praeterquam vni Aethrae matri Theſei, quam captiuam abduxerunt. Inde vero effectum eſt vt Reges & ſeruatores Dioſcuri ob eximiam clementiam ab Athenienſibus ſine poſtea vocati. Poſt recuperatam ſororem in amorem Phgbes & Talayrae filiarum Leucippi, Arſinoesque ſororu in ciderunt, quaq; ipſi in Theſeo improbaueant, in alios ipſi committere non dubitarunt. Zez.

40

veto non Phgbes, ſed Haeram vocat alteram Leucippi filiarum hiſt. & Chil. s. quam alii Naeiram vocarunt. Fuerant illae Lynceo & Idae Aphareo filiis deſpoſatae, quare earum mariti in captos Dioſcuros ob acceptam iniuriam impetum cum armis facientes grauem pugnam commiſerunt ad Taygeti montis radices, ac denique Caſtor a Lynceo interfectus eſt, ac Lynceus po- ſtea iſtus a Polluce columna ſaxea occubuit, de quo Pollux trophaeum ſere- xit. Futurum erat breui vt Pollux etiam acceptis ab Ida vulneribus interfi- ceretur, ni Iupiter Idam fulmine ob natum percuſiſſet, vt ait in his Theo- critus;

ἢ γὰρ ἔνι Τάλας ἀφάρκιον ἰσάρι χροτάσ
τὴν μὲν ἀφάρκιδος ταχέως μεταβάλλει ἰδίας
μίλλαι καπογέτης βλάδι κρητίτην φέρει.
ἀλλ' ἔνι ἐπάρκωι, χερσὶ δὲ ἐκβάλλει τρυφάδ
μαίμαρτο, κέρτιδι φληγορταῖ φληεὶ κεραιτῶν.

Pars erat è cumulo nam Apharcio exerta columnæ,
Quam forti dextra fregit Messenius Idas :
Hanc fratrisq; sui fuerat iacturus in hostem.
Iupiter auxilium tulit, illi marmor ab ipsa
Decussit dextra, & combulsit fulminis igne.

16

Alii Pollucem etiam cęsum fuisse dixerunt : atque cum vterque se intra
ventrosam quercum occultasset, à Lynceo mortalium omnium perspicacif-
simo fuisse visos ; vt patet ex his ;

κίφα δὲ Λυκείος
σφύγγη σφραγίσαντες κίφαι ταχέως σφινκίδες.
ἀφάρκιδος ἀφάρκιδος ἀφάρκιδος ἀφάρκιδος ἀφάρκιδος,
ταχέως ἀφάρκιδος ἀφάρκιδος ἀφάρκιδος ἀφάρκιδος ἀφάρκιδος.
ἀφάρκιδος ἀφάρκιδος ἀφάρκιδος ἀφάρκιδος ἀφάρκιδος ἀφάρκιδος.
ἀφάρκιδος ἀφάρκιδος ἀφάρκιδος ἀφάρκιδος ἀφάρκιδος ἀφάρκιδος.

quo tempore Lynceus

10

Taygeti velox ascendit culmina montis
Lustrauitq; oculis quidquid tenet insula magni
Tantalidæ Pelopis. præacuto lumine vidit
Hos ambos intra ventrosæ robora quercus,
Pollucem fortem, & domitorem Castora equorum.

Habuerunt aurigas Rhecam & Amphifratum viros fortissimos, quorum
alter Phthiotis illis, qui Achaïam habitauerunt, alter Laconibus, qui Henio-
chiam vocatam, duces fuerunt, vt ait Strab. lib. 1. Dicuntur primi Dioscu-
ri arcus inuenisse, & docuisse canes quod spectat ad venationem, & cęstus
certamen, vt nos lib. 1. Venationum scripsimus ;

30

Quid referam Ledæ pueros ? hic reperit arcus,
Et cursu domitare feras inuenit equorum.
Ille canes primus docuit vestigia caute,
Atque feris homines crudo decernere cęstu.

Cum cęsus fuisset igitur Castor à Lynceo fabulantur immortalẽ Pollucem
à patre Ioue petiisse, vt Castor immortalitatem assequeretur, quod cum ob-
tinere non potuisset impetrauit denique vt dimidium sœx posset illi impar-
tire, quare alternis diebus singuli viuere dicuntur, vt est apud Virgilium
libro sexto ;

Si fratrem Pollux alterna morte redemit,
Itq; reditq; viam toties.

40

Hi crediti sunt ab equis albis vehi soliti, quare ita scripsit Pindarus in Py-
thiis in Hierone ;

ἔχου δὲ μύθους ἔλθεις,
ἀνδρῶν ἰσοπέτων,
Λυκείων ἀφάρκιδος ἀφάρκιδος ἀφάρκιδος ἀφάρκιδος ἀφάρκιδος.
ἔχου δὲ μύθους ἔλθεις,
ἀνδρῶν ἰσοπέτων,
Λυκείων ἀφάρκιδος ἀφάρκιδος ἀφάρκιδος ἀφάρκιδος ἀφάρκιδος.

Habitabant Amyclás diuites

è Pindo

- cippi Sparten inuadentibus commisso prelio cecidit. neque tamen ante qua dragesimum annum ab eo bello inter Deos fuerunt relati. alii non à filiis Leucippi, sed ab aliis exfos putarunt. qui Idam fulmine ictū dixerunt, quia Castorem cecidisset, illi datam fuisse Polluci à Ioue optionem inquitunt, cum illum solari Iupiter cuperet. in morte fratris, verum mallet eligendi immortalis ne ipse vellet fieri, an potius sex menses cum fratre viuere, & sex alterne mori. tum Pollux cum fratre viuere & mori maluit. Hæc tot fabulose de his tradita sunt ab antiquis, è quibus veram sententiam exprimamus. Castor & Pollux & Helena ex vno ouo nati dicuntur Ioue patre; quid hoc monstrum est Dii boni? fieri nullo modo sanè potuit vt tanta multitudo eodē partu nata sit; quippe cum natura numerum mammarum superari omnino non patiatur; quod si filiorum numerus mammas superauerit, illi postea viuere non possunt. Ridiculum est igitur & oua nata fuisse è muliere, & tot homines ex ouis, & eodem partu, & omnes vixisse. fictum fuit igitur vt quidam voluerunt, Ledam ouum peperisse, quia prægnans ventrem ad oui formam rotundum haberet, vel vt alii maluerunt, quia in eadem pellicula ouo persimili fetus conreuerint. Hanc cum Ioue in cygnum verio concubuisse inquitunt, cum Ioues reges omnes dicerentur. quam cum Rex quidam nō in mollibus stratis & regio apparatus compressisset, sed apud Eurotam fluuiū
- 20 Lacedæmoniorum cygnorum more in locis humidis; locus datus est fabulæ, quod Iupiter cygnus factus eam compresserit. fuerunt filii è Pephno in Pellenen portatū educandi, quod etiam vt ex adulterio nati, educandi in alia loca missi sint. Quæ de rebus gestis eorum memorantur, ab historia non dissentiunt. nisi quod fuerit Idas fulmine percussus: quod & ipsum tamen historice dictum esse scribit Zex. hist. 48. chil. 2. quippe cum Cerauni nomē locum dederit fabulæ, cum suppetas tulerit Polluci. nam Græci ceraunum fulmen appellant. Fabulati sunt Lynceum acutissime videre solitum illa etiam quæ essent sub terra; quia metalla prior innenerit auri & argenti, & ferri: cum enim lucernam sub terra reliquisset, ac metalla efferret, creditus est quæ forent sub terra etiam videre. Cum pater igitur mortuos filios sepulturæ mandasset, vt vir astrologiæ peritissimus multitudini persuasit imperitorum Castorem & Pollucem fuisse inter sydera relatos. Illud autem ob facilitatem ingenii & humanitatem Pollucis alii factum esse existimarūt, nam mustum est & omne dulce appellatum, & multus, vnde nomen est Pollucis apud Græcos, ob suauiates ingenii & in omnes elementa dictum. cum ignes illi circa capita horum nauigantium prius apparuissent, crediti sunt illi ignes ab imperitis à Castore & Polluce mitti in tempestatibus signa nauigantibus salutaria: apparent autem geminæ flammæ aliquando in castris in summa parte pilorum, aut tentoriorum, at aliquando in nauibus circa antemnas, aut in summa parte mali, aut iuxta carchesium, quod signum videntes nauigantes in magnam spem veniunt salutis & tranquillitatis futuræ. Si vna tantum flamma appareat, solum Castorem esse arbitrantur mortalem, quare periculū omnibus portendere: si binæ, salutatae sunt, si tertia accedente flamma Helenæ illæ profugerint, illæque circa malum confederit, certissima mors nauigantibus significatur, aut certissimum naufragium. Has geminas flammæ nunc Diuos Nicolaum & Hermum nauigantes appellant: quæ quid sint, vel quomodo appareant, magna fuit semper inter scriptores contentio. Credidit nauigantium nostri temporis multi-
- tudo

tudo cum Diuos singularim in auxilium petit eas flammâs esse illos Diuos ad quorum nomina euauerint. alii, qui rem altius ueligare uoluerunt, inter quos fuit Xenophanes, crediderunt spectra quædam propter timorem mortalium oculis sese offerre, tanquam somnia senum ægrotantium. Quid enim prohibet in magna animorum trepidatione sensus quoq; mirificè perturbari, & prodigiola quædam monstra apparere? nam turbatorum sensuum comices sunt plerumque horrende & admirabiles res uisæ. Ego sane nihil horum esse putauerim, sed vapores quosdam in ignes pertennes ex ære concretos, qui suapte natura summa petunt malorum & antemnarum; quippe cum toridem uis sint aliquando, quot fuerunt nauigia, at non duo tantum. nam si essent spectra solum, quæ pro sensuum perturbationibus apparerent, illud necessario sequeretur, ut non solum aliis minores, aliis maiores ignes apparerent; aliis plures, aliis pauciores; sed etiam pro affectis corporibus & dominantibus humoribus, aliis ignes ardentes, aliis armati homines & dimicantes, aliis bellæ horribiles & admirandis formis viderentur; quoniã ita laborantibus, & male affectis corporibus hæc videntur in somnis, & aliquando nihilominus uigilantibus. illi igitur ignes cum gemini apparent, exhaustam propè concretam tempestatum materiam significant; cum unus fuerit ignis, nondum concretam; cum plures, maximam superesse copiam. Isti ignes si densissimus aer, & vaporibus plenus extiterit, ob frequentiam condensatæ materiæ, fugantur ad Helena, quæ non, nisi ex abundantia ingenti confurgit vaporum. Dicti sunt Castor & Pollux in Deos relati ob beneficium, quæ in homines contulerunt, cum multos sceleratos homines de medio sustulerint; & in eos populos, quos subiugauerant, singulari clementia sint usi. Quo autem pacto per hæc mores hominum corrigere conati sunt antiqui? beneficentiam, & liberalitatem in omnes, & propinquorum præcipue concordiam diis gratissimam esse demonstrarunt, quæ ad has virtutes per hanc fabulam nos horrabatur. at nunc de Aeolo.

De Aeolo. Cap. X.

A Eolus, ventorum imperator, vel potius ut quidam putarunt, quæstor, Hippotez filius fuit, ut innuit Quid. in epist. Leandri. Parce precor, facilemque moue moderatius auram; Imperet Hippotades sic tibi triste nihil. Sic Apollon. lib. 4. Argonaut.

Aeolum Hippotez filium clarum.

Matrem Aeolo fuisse Meneclam Hylli Lyparentis filiam memorix prodidit Euthydemus Atheniensis in libro de Salsamentis; at Eudoxus Cnidius in libro secundo de ambitu terræ Ligyam Actoris Carystii filiam matrem Aeoli fuisse mullæ, quamuis dixerunt nonnulli non enim tantum Hippotez filium fuisse Aeolum uocatum eo nomine, sed etiam filium Hellæ cuiusdã Iouis nepotem. omnia tamen quæ dicuntur de Aeolis ad unum Hippotez filium referuntur. Non defuerunt, qui Iouis filium putauerint. habitauit Aeolus in una ex illis septem insulis, quæ de illius nomine dictæ fuerunt Aeolæ, atque illa Strongyle nominabatur, ut ait Str. lib. 6. fuerunt omnes illæ insulæ sub imperio Aeoli; atque Strongyle dicta est à rotunditate, quæ

R r r a Didyma